

Stichting OPEN zet in op hoogwaardige en circulaire verwerking van zonnepanelen

Zonnepanelen zijn relatief nieuwe elektrische apparaten met een lange levensduur. Momenteel worden grote aantallen zonnepanelen geplaatst op daken en velden (zonneparken). Het duurt echter nog vele jaren voordat deze worden afgedankt. Stichting OPEN, sinds 1 maart 2021 door de overheid aangesteld als centrale regisseur voor de inzameling, sortering en verwerking van alle afgedankte apparaten in Nederland, treft voorbereidingen voor de toekomst om te komen tot een duurzame en hoogwaardige verwerking van zonnepanelen in Nederland.

Achtergrond

Stichting OPEN is namens alle producenten en importeurs van elektrische apparaten in Nederland verantwoordelijk voor de invulling van de producentenverantwoordelijkheid voor e-waste (afgedankte apparaten), inclusief zonnepanelen. Daarnaast is Stichting OPEN hét aanspreekpunt voor de overheid en kennisautoriteit op het gebied van e-waste. Stichting OPEN zet zich in om de inzameling van e-waste te verbeteren en sorteert voor op een circulaire toekomst: hoogwaardig hergebruik, hoog op de R-ladder, samen met al onze ketenpartners.

Het begrip “producent” is breed: iedereen die in Nederland apparaten op de markt zet. Ook een importeur, wordt voor de wet beschouwd als “producent” en dient financieel bij te dragen aan het opzetten en in stand houden van de afvalbeheerstructuur. Dit geldt dus ook voor zonnepanelen. Via centrale regie kunnen de producenten als financiers van de afvalbeheerstructuur een hoogwaardige verwerking realiseren, kosten beheersen en de kosten eerlijk verdelen hetgeen een gelijk speelveld brengt dat belangrijk is voor het draagvlak. Dit is ook de enige manier om te kunnen voldoen aan de wettelijke Europese 65% inzameldoelstelling.

Duurzame energievoorziening via zonnepanelen

Zonnepanelen zijn belangrijk voor de duurzame energievoorziening in Nederland. Maar wat is duurzame energie waard als de toekomstige afdankfase niet goed is geregeld? Als eerste stap zullen zonnepanelen beter ontworpen moeten worden: het gebruik van de juiste materialen én in het ontwerp reeds rekening houdend met de afdankfase. Kortweg circulair ontwerpen. Circulair ontworpen zonnepanelen zijn inmiddels bij enkele producenten nu al realiteit.

Dit zal hand in hand moeten gaan met een duurzaam en hoogwaardig hergebruik en verwerking van de toekomstige vrijkomende zonnepanelen. Deze afvalbeheerstructuur voor zonnepanelen is op dit moment nog kleinschalig omdat er door de lange levensduur nog nauwelijks zonnepanelen worden afgedankt. Dit gaat de komende jaren veranderen. Het is onze ambitie om de grondstoffen uit zonnepanelen, nadat zij in de afvalfase zijn beland, opnieuw in te zetten in nieuwe panelen, andere energiezuinige producten en/of passend hergebruik en hiermee een bijdrage te leveren aan de grote energietransitie waar we in Nederland voor staan.

Om dit in goede banen te leiden, is onderzoek nodig naar hoogwaardige verwerkingstechnieken om grondstoffen of onderdelen opnieuw in de keten in te zetten. Hoe beter dit gerealiseerd kan worden, hoe minder verliezen er optreden waardoor nodeloze winning van primaire grondstoffen

wordt voorkomen. Minder verliezen betekent ook minder kosten wat van belang is voor de financiering van de collectieve afvalbeheerstructuur. Wij bouwen daarom in nauw overleg met alle ketenpartijen en in afstemming met de overheid de financiering en infrastructuur op om klaar te staan voor deze zonnige toekomst.

Vervolgacties

Om de juiste stappen te zetten hebben wij gesproken met producenten, producentenorganisaties Zonne-energie Recycling Nederland (ZRN) en PV Cycle, met recyclers van zonnepanelen, netwerkpartners zoals WEEE Nederland, Techniek Nederland, Holland Solar en informatie opgedaan bij maatschappelijke organisaties zoals AMS Institute & Utrecht Sustainability Institute. In een eerdere fase hebben wij eind 2020 afspraken gemaakt met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over de opbouw van de inzamelstructuur voor zonnepanelen. Deze gesprekken hebben geresulteerd in een Roadmap, waarin vier vervolgstappen zijn gedefinieerd.

- 1) Het inrichten van een adequaat verwijderingsfonds voor zonnepanelen. Dit fonds is noodzakelijk om te kunnen investeren in een passende infrastructuur voor toekomstig vrijkomende zonnepanelen en wordt gevoed door een zichtbare verwijderingsbijdrage.
- 2) De infrastructuur wordt opgebouwd in Nederland samen met installatiebedrijven, inzamelaars, transporteurs, toekomstige verwerkers en uiteraard de Nederlandse producenten en importeurs voor zonnepanelen en is gericht op hoogwaardig hergebruik en hoogwaardige terugwinning van grondstoffen.
- 3) Deelname aan pilotprojecten. Zo worden zonnepanelen voor hergebruik uit ons huidige netwerk reeds ingezet bij Caparis (Leeuwarden), waar hergebruik en social return hand in hand gaan. Via pilotprojecten zal waardevolle informatie worden verkregen om de toekomstige gewenste infrastructuur verder vorm te geven.
- 4) Het gericht uitzetten van kennisvragen over zonnepanelen met het oog op hoogwaardig hergebruik en hoogwaardige verwerking bij gerenommeerde kennisinstituten. De onderzoeksresultaten worden gebruikt bij het realiseren van de noodzakelijke infrastructuur.

Tot slot: voor dit omvangrijke transitietraject hanteren we het all-actors principe, gebaseerd op ketensamenwerking en wederzijds respect. Wij sluiten geen partijen uit, zullen geen partijen voortrekken en doen dit op transparante wijze.

Over Stichting OPEN en Wecycle

Stichting Organisatie Producentenverantwoordelijkheid E-waste Nederland, kortweg Stichting OPEN, is namens alle producenten van elektrische apparaten in Nederland verantwoordelijk voor de inzameling en recycling van e-waste. Het doel is om de wettelijke inzamelingsdoelstelling van 65% te behalen én e-waste circulair te maken. Dit doen we samen met inzamel-, sorteer- en recyclepartners in de publieke en private sector.

Onder de naam Wecycle organiseren we inleveracties en consumentencampagnes om de inzameling en recycling van e-waste te stimuleren. Consumenten en professionals kunnen hun e-waste gratis inleveren bij een van onze 15.000 Wecycle-inleverpunten door het hele land.